

Pradžia&gt;Teisės specialistų paieška&gt;Eksperto paieška

Eksperto paieška

Graikija

## I. Ekspertų sąrašai ir registrai

Graikijoje ekspertai yra užregistruoti pagal specializaciją. Ekspertų registrus tvarko pirmosios instancijos teismai. Jie yra vieši, tačiau jais naudojasi tik teisėjai, norintys skirti ekspertą. Teismas gali skirti vieną arba kelis ekspertus, jeigu jis mano, kad nagrinėjamiems klausimams reikia specialių žinių. Be to, teismas privalo skirti ekspertus, jeigu to prašo šalis, o teismas mano, kad reikalingos specialios žinios.

Norėdami, kad juos įtrauktų į registrą, ekspertai turi pateikti prašymą.

Gavęs viešą kvietimą pateikti prašymą civiliniame arba administraciniame pirmosios instancijos teisme (per oficialią teismo interneto svetainę), pareiškėjas rašytinį prašymą su savo asmens duomenimis pateikia pirmosios instancijos teismo kancleriui, pareiškdamas, kad:

jis nebuvo nuteistas ar kaltinamas nusikaltimu arba baudžiamuoju nusižengimu, už kurį jam būtų atimtos politinės teisės,

iš jo neatimta profesinės veiklos licencija,

iš jo nėra dėl nemokumo ar jam nustatytos globos atimta teisė disponuoti turtu,

jis nėra teisėjas, prokuroras ar teismo kanceliarijos darbuotojas.

Pasibaigus prašymų teikimo procedūrai, kuri vykdoma kiekvienais metais, skelbiamas ekspertų registro projektas. Praėjus prieštaravimų teikimo laikotarpiui, galutinį registrą tvirtina pirmosios instancijos teismo kolegija.

Baudžiamojo proceso ekspertų registrą prokuroro siūlymu tvarko baudžiamuosius nusižengimus nagrinėjančių teisėjų taryba. Ekspertai turi atitikti toliau nurodytus reikalavimus:

jie turi būti vyresni negu 21 metų,

jie turi būti veiksni, neturintys psichikos sutrikimų,

jie turi nebūti nuteisti už nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą, dėl kurių jiems būtų atimtos politinės teisės arba jie būtų atleisti iš viešojo administravimo pareigų,

neturi būti atimta jų profesinės veiklos licencija,

jie neturi būti sukėlę faktų, kurie yra ekspertizės dalykas,

jie atitinkamame procese neturi būti kompetentingi magistratai, prokurorai, teismo kancleriai ar kanceliarijos darbuotojai,

jie neturi būti nuteisti už tą patį nusikaltimą kaip ir kaltinamasis ir

jie neturi būti kaltinamojo sutuoktiniai, broliai, seserys ar artimi giminaičiai.

Ekspertai gali būti išbraukti iš ekspertų registro, jeigu to pageidauja patys, jeigu nebeatitinka reikalavimų arba jeigu tokį sprendimą priima kompetentinga institucija.

## II. Ekspertų kvalifikacija

Kad galėtų vadintis ekspertu, asmuo turi būti profesinės organizacijos narys.

## III. Ekspertų atlyginimas

Baudžiamajame procese eksperto atlyginimą sumoka valstybė. Civiliniame procese ieškovas turi įmokėti teismo paskirtą ekspertų išlaidų avansą. Teismo bylos nagrinėjimo pabaigoje išlaidas turi padengti bylą pralaimėjusi šalis. Šalys tam tikromis sąlygomis gali gauti teisinę pagalbą eksperto atlyginimui sumokėti.

## IV. Ekspertų atsakomybė

Ekspertų atsakomybė kyla pagal bendrąsias sutarčių ir deliktinės teisės normas. Jiems netaikoma prievolė padengti savo galimą civilinę atsakomybę įsigyjant profesinės atsakomybės draudimą.

## V. Papildoma informacija apie procesą dalyvaujant ekspertams

Graikijoje pagrindinės teismo ekspertizei taikytinos teisės nuostatos yra Graikijos Civilinio proceso kodekso 368–392 straipsniai ir Karališkojo dekreto Nr. 566 /1968, Įstatymas Nr. 2882/2001 (Ekspropriacijos kodeksas), 20 straipsnio 7 dalis. Dar taikomi Graikijos Administracinio proceso kodekso 159–168 straipsniai ir Graikijos Baudžiamojo proceso kodekso 183–203 straipsniai.

Teismas turi įgaliojimus savo nuožiūra nurodyti surinkti įrodymus, nes svarbiausias tikslas yra nustatyti tiesą. Vienintelis šių įgaliojimų apribojimas yra rungimosi principas.

## 1. Ekspertų skyrimas

Ekspertus gali skirti teismas arba proceso šalys. Ekspertų skyrimas administraciniame procese yra panašus į jų skyrimą civiliniame procese. Baudžiamųjų bylų teismo procese ekspertą gali skirti prokuroras arba teismas tyrimo etapu. Šiuo tikslu galioja kitas registras negu civiliniame procese, ekspertas turi atitikti griežtesnius reikalavimus negu civiliniame ir administraciniame procese.

### a) Ekspertą skiria teismas

Civilinių bylų teismas turi įgaliojimus ex officio arba pagal konkretų bylos šalies prašymą savo nuožiūra skirti ekspertą, jeigu aktualių faktų negalima nustatyti kitais būdais. Šiuo atveju žodinis bylos nagrinėjimas atidedamas, kol bus pateikta ekspertizė. Teismas gali laisvai skirti bet kurį asmenį, kurį jis laiko tinkamu atlikti eksperto pareigas. Ekspertas teismui turi pranešti apie bet kokių interesų konfliktą. Teismo paskirti ekspertai turi teisę susipažinti su bylos medžiaga.

### b) Ekspertą skiria šalys

Graikijoje šalių skiriami ekspertai būna trijų rūšių: techniniai konsultantai (Civilinio proceso kodekso 391–392 straipsniai, Administracinio proceso kodekso 167 straipsnis, Baudžiamojo proceso kodekso 204 straipsnis ir tolesni straipsniai), neteisminiai ekspertai ir liudytojai ekspertai. Techninį konsultantą šalis skiria tam, kad jis kontroliuotų teismo paskirto eksperto veiksmus. Neteisminį ekspertą pasirenka šalis. Jo ekspertizę turi remtis ir ją turi pateikti šalys, priešingu atveju ji būtų atmetama kaip nepriimtina. Jeigu tie reikalavimai įvykdomi, teismas laisvai išnagrinėja ir įvertina eksperto nuomonę. Ekspertizė įrodymu nelaikoma. Ji veikiau susiejama su bylos šalies argumentų teisiniu pagrindu. Ekspertai liudytojai yra specialių mokslinių arba techninių žinių turintys teismo apklausiami liudytojai.

Teismas gali nuspręsti, ar jis savo sprendimą motyvuos eksperto nuomone. Teismas savo sprendimą eksperto nuomone gali grįsti ir tuo atveju, jeigu ekspertizė buvo atlikta pažeidžiant procesines normas. Tačiau jeigu procesinių normų pažeidimas yra didelis, laikoma, kad ekspertizė yra neatlikta. Šiuo atveju teisėjas savo sprendimo motyvų eksperto nuomone grįsti negali.

## **2. Procesas (civilinis)**

Šalių techniniai konsultantai (jeigu šalys juos pasamdė) gali atlikti kryžminę teismo paskirtų ekspertų apklausą. Vienintelė eksperto pareiga yra parengti išvadą. Šalių paskirtiems ekspertams leidžiama proceso metu palaikyti ryšį su šalimis, teismo paskirti ekspertai to daryti be teismo leidimo negali.

### **a) Ekspertizė**

Pagal Graikijos ekspertizės rengimo procesą preliminarinė ekspertizė nereikalinga. Pagrindinę ekspertizę galima pateikti raštu arba pristatyti žodžiu.

Pateikdamas ekspertizę, ekspertas tam tikra struktūra vadovautis neprivalo.

Jeigu teismas mano, jog ekspertizė yra neišsami, arba jeigu ekspertas be pateisinamos priežasties netinkamai elgiasi, teismas ex officio arba šalių prašymu gali nurodyti parengti naują arba papildomą ekspertizę. Teismas taip pat gali nurodyti, kad ekspertas dėl savo nepateisinamo netinkamo elgesio turi sumokėti teismo mokesčius.

Ekspertizė gali būti užginčijama šalių pareiškimais ir priešinga ekspertize.

### **b) Teismo posėdis**

Teisėjas ekspertui dalyvauti posėdžiuose nurodo tik išimtiniais atvejais.

*Čia pateikta informacija buvo surinkta per «Eksperto paieškos» projektą iš kiekvienos šalies kontaktinių asmenų, kuriuos atrinko Europos ekspertizės ir ekspertų institutas (EEEI).*

Paskutinis naujinimas: 27/04/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.